

Amb data 23 de juny de 2023 la Sra. Montse Bartroli Checa, Cap del Departament de Prevenció i Atenció a les Drogodependències (DEPAD) de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), va comparèixer al Parlament de Catalunya a requeriment de la Comissió d'Estudi sobre la Salut Mental i les Addiccions per presentar el Pla d'Acció sobre Drogues i Addiccions de Barcelona 2021-2024.

Les preguntes que van realitzar els experts posteriors a la presentació van ser respostes per la Sra. Montse Bartroli Checa en la mateixa compareixença i podran ser revisades en la transcripció que es faci de la sessió. Les preguntes realitzades pels partits polítics van ser formulades però no van ser respostes per manca de temps. Per aquest motiu, es detallen en aquest document les respostes a les mateixes.

Respostes a les preguntes parlamentàries en la compareixença de l'ASPB del 23 de juny de 2023

G.P Socialistes

Es demanen detalls sobre quin tipus de mesures alternatives es proposen des de l'ASPB quan un menor és multat per consum o tinença de cànnabis a la via pública. També es pregunta sobre la recepció que aquestes tenen per part de les persones usuàries.

Resposta: El programa de mesures alternatives per a adolescents que s'ofereix des del Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD) de l'ASPB és un programa psicoeducatiu que s'ofereix com a mesura alternativa a la incoació d'un procediment administratiu sancionador i té com a finalitat oferir una intervenció educativa pels menors d'edat a partir de 14 anys, residents i/o estudiants a la ciutat de Barcelona, que han estat denunciats pel consum en llocs, vies, establiments o transports públics, i/o per la tinença il·lícita de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, o l'abandonament dels estris o instruments utilitzats per al seu consum, o pel consum d'alcohol en via pública. El SOD implementa els programes en dues vies d'entrada:

- a) Programa de Mesures Alternatives per Denúncia per consum i/o tinença de drogues il·legals en Via Pública (PMADV). Menors de 18 anys multats a Barcelona ciutat residents i/o estudiants a Barcelona ciutat.
- b) Programa de Mesures Alternatives per denúncia de consum d'alcohol en via pública (PMA-OH). Inclou joves fins a 21 anys multats a Barcelona ciutat residents i/o estudiants a Barcelona ciutat.

El 80% de les persones usuàries del SOD provenen d'aquest programa.

El 2022 la puntuació dels participants al ser preguntats/des sobre la seva satisfacció general amb el SOD va ser de 9 sobre 10. A més, el 88,4% va afirmar que tornaria a fer el programa i el 88,8% que el recomanaria a un amic/ga.

G.P de VOX en Catalunya

Es demana com es valora des de l'ASPB el fet d'obrir un alberg per a persones sense llar amb addiccions a pocs metres d'una escola d'alta complexitat. Es demana com es relaciona aquesta acció amb la prevenció del consum de drogues en joves.

Resposta: Des de l'ASPB es valora que tant els recursos d'atenció a les drogodependències com d'atenció al sensellarisme són recursos necessaris a la ciutat i no han d'estar sotmesos a criteris restrictius d'ubicació.

Pel que fa a la ubicació del Centre Residencial Integral Lotus es va valorar que estar a la mateixa ciutat era molt adequat perquè la residència a la ciutat de les persones allotjades feia factible la coordinació amb la xarxa de serveis pública, amb els que l'ASPB, junt amb l'Ajuntament de Barcelona, poden establir les relacions necessàries per a les coordinacions que es requereixen en els processos d'atenció.

El teixit social i comercial es va considerar adequat i amb el que es podria establir relacions similars a la de la resta de recursos de la ciutat, tant socials com de salut, i entre ells els diferents recursos de la xarxa d'Atenció a les Drogodependències.

Com a equipaments propers es van detectar l'Escola Mas Casanovas i l'Hospital de Sant Pau i es va valorar que, com la resta de recursos de la xarxa d'Atenció a les Drogodependències de la ciutat i de Catalunya, l'equipament objecte del contracte no implicava un impacte negatiu.

Sí que es va valorar necessari, com ha fet l'ASPB i l'Ajuntament amb l'obertura o trasllat de diferents recursos d'atenció a les drogodependències, iniciar un treball coordinat amb el districte de la zona, en aquest cas el districte d'Horta-Guinardó, i els serveis comunitaris públics (Institut Municipal de Serveis Socials, guàrdia urbana, serveis de neteja, etc.) per tal de poder fer un pla per la implantació i seguiment del nou recurs.

A data d'avui la relació amb l'escola és molt positiva amb una coordinació freqüent i efectiva.

G.P d'En Comú Podem

Es pregunta què aporta el model d'atenció integral de Barcelona. També es pregunta què s'està fent per aquells que usen drogues per suportar el dolor o l'esgotament laboral.

Resposta: El model Barcelona representa un abordatge integral del consum de drogues. Aquest inclou la promoció de la salut, la prevenció, el tractament i la reducció de danys. El model no només contempla accions sobre les persones sinó que té en compte el marc de determinants socials i per tant posa també l'accent en les actuacions d'entorn pel que fa a les addiccions. El conjunt d'accions en els diferents nivells d'actuació i tenint en compte els diferents eixos de desigualtat constitueixen el pla de ciutat. També contempla com a part imprescindible el monitoratge del consum de drogues i el seu impacte a la ciutat. El tractament de les persones consumidores de drogues es fa des de un abordatge multidisciplinar i treballant sobre els diferents aspectes de la vida de la persona que determinen i impacten en el seu consum de drogues. Quan es detecten col·lectius específics que per diferents motius no estan arribant al tractament, es creen circuits específics de detecció i derivació amb un treball intensiu amb mediadors propers a aquesta població diana.

Una de les característiques del model d'atenció de Barcelona és la integració dels programes de tractament i els programes de reducció de danys (REDAN). Això permet el trànsit dels programes REDAN als de tractament. A Barcelona un 10% de les persones usuàries de REDAN passen a tractament. El model també inclou l'atenció dels equips comunitaris que treballen contactant amb persones que consumeixen al carrer. Aquesta atenció permet vincular aquestes persones amb altres serveis de reducció de danys i acostar-los a serveis sanitaris i socials de la xarxa.

Pel que fa a les accions per a aquelles persones que usen drogues per suportar el dolor o l'esgotament laboral destacar que hi ha espais de coordinació amb Atenció Primària i que es creen circuits específics quan es detecta que això afecta a un col·lectiu concret per assegurar que arriben a programes de tractament. D'altra banda, remarcar que és important que les polítiques que afecten les condicions de treball contemplin l'impacte en salut que aquestes poden tenir, ja que l'exemple indicat en la pregunta és un dels que posa en evidència la importància dels condicionants socials de la salut.

G.P. d' Esquerra Republicana

Es pregunta com es fa el seguiment de l'execució del Pla d'Acció sobre Drogues i Addiccions de Barcelona (PADAB) 2021-24. També es pregunta com s'empodera a la ciutadania perquè sigui activa en aquests plans.

Resposta: El seguiment d'execució del PADAB 2021-24 es fa anualment recollint els indicadors d'execució de cadascuna de les accions (detallats en el propi PADAB 2021-24). Posteriorment i des de l'ASPB es fa una valoració global del nivell d'execució del pla i es comparteix i discuteix amb el Grup Polític de Drogues de l'Ajuntament de Barcelona. A nivell intern des de l'ASPB s'analitzen les accions no iniciades, es prioritzen segons diferents criteris i es comença a treballar per a la seva execució. Pel que fa a la participació de la ciutadania es fa sobretot a través de les entitats que formen part del Consell Municipal de Benestar Social, participant en el disseny, seguiment i avaluació del PADAB 21-24. Paral·lelament, les persones usuàries dels recursos de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències també participen a través de grups de discussió en el disseny i l'avaluació del Pla, així com en l'avaluació anual dels recursos assistencials dels que son usuàries.

G.P. de Junts per Catalunya

Es pregunta quines coses s'haurien de fer diferents per extrapolar el model Barcelona a la resta de Catalunya. Pel que fa al consum de les benzodiacepines es pregunta quina coordinació hi ha des de l'ASPB amb el nivell assistencial. Es demana com s'està treballant la prevenció amb la gent més gran i en aquells casos que hi ha consum relacionat amb soledat no volguda. Finalment es pregunta com caldria treballar l'ús correcte de les pantalles.

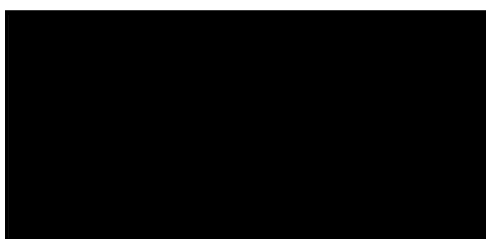
Resposta: Una de les característiques principals del model d'atenció de Barcelona és la integració dels programes de tractament i els programes de reducció de danys (REDAN), incloent en molts casos aquests últims espais de consum supervisat. Aquest és un aspecte que es valora important extrapolar de forma més generalitzada a determinades poblacions de la resta de Catalunya.

La coordinació de l'ASPB amb el nivell assistencial i més específicament amb l'Atenció Primària es produeix en el marc dels COSMiAs (Comitès Operatius de Salut Mental i Addiccions), coordinats des del Consorci Sanitari de Barcelona (CSB). Les reunions de COSMIA es fan per AIS (Àrees Integrals de Salut) i es convoquen amb regularitat. En aquest espai es presenta i discuteix el Pla d'Acció sobre Drogues i Addiccions de Barcelona i es fixen prioritats, objectius i plans d'acció.

La prevenció del consum entre les persones grans es fa a diferents nivells. Per exemple, es proposen accions preventives inespecífiques com les escoles de salut de gent gran a diversos barris de Barcelona alhora que també es fan intervencions de prevenció específica com els plans comunitaris de prevenció de consum d'alcohol que abasten la globalitat de la comunitat. També l'Atenció Primària desenvolupa programes en la població atesa, com és el programa Beveu Menys, del Departament de Salut, així com programes de deshabituació tabàquica.

Des del 2017 el Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD) inclou la prevenció de l'ús abusiu de les pantalles com a programa específic dins de la seva cartera de serveis, tant pel que fa l'atenció a adolescents com a famílies soles, on es treballa l'ús i l'abús d'aquestes així com d'internet, de videojocs i jocs d'apostes, entre d'altres. Així mateix, per a treballar l'ús correcte de pantalles l'Ajuntament de Barcelona ha creat un grup de treball específic per a definir accions a diferents nivells des de diferents àmbits.

Cap del Departament de Prevenció i Atenció a les Drogodependències

Montse Bartroli Checa

Barcelona, a la data de signatura